

เผาอ้อยก่อนตัด

อ้อยเข้าโรงงานที่ปลูกอยู่ในประเทศไทยมีปัญหาเรื่องคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผาอ้อยก่อนตัด ซึ่งเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้อ้อยเสียคุณภาพ และยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก

มีผู้ศึกษาไว้อย่างน่าสนใจครับ คือ คุณศุภกร โพธิ์เอน และดร.สันติ แสงเลิศไสว จากภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 “การเกษตรดิจิทัลในพลวัตของเศรษฐกิจโลก” ที่จัดขึ้นเมื่อเดือนที่แล้วนี้

หลายท่านคงไม่ทราบว่าอ้อยที่ปลูกส่งโรงงานประมาณมากกว่า 60% มีการเผาไรเพื่อให้เก็บเกี่ยวได้ง่ายขึ้น แต่ว่าการเผาอ้อยมีผลเสียหลายอย่าง ทั้งเรื่องของควันไฟและเถ้าที่ไปรบกวนคนอื่นอย่างมาก และคุณภาพของอ้อยที่ลดลง ทำให้เก็บรักษาไว้ได้ไม่นาน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย จึงพยายามสร้างแรงจูงใจไม่ให้เกิดการเผาอ้อย เช่น การตัดราคาอ้อยที่ผ่านการเผาตันละ 20 บาท เพื่อนำไปเพิ่มให้เกษตรกรที่ตัดอ้อยสด และเพิ่มราคาให้อ้อยสดขึ้นไปอีก

จนปัจจุบันนี้ราคาต่างกันประมาณ 90 บาท แต่มาตรการเหล่านี้ก็ยังไม่ได้ผลเต็มที่ เหตุผลหลักที่ทำให้การเผาอ้อยไม่ได้ลดลงก็คือ ส่วนต่างของราคาอ้อยสดกับอ้อยไฟไหม้ แตกต่างกันไปมากพอ ที่สำคัญมากไปกว่านั้นก็คือคนรับจ้างตัดอ้อยไม่ค่อยยินดีที่จะรับตัดอ้อยสดเท่าไร เพราะถึงแม้ค่าแรงตัดอ้อยสดจะสูงกว่าการตัดอ้อยไฟไหม้ก็ตาม เพราะรวมรายได้ต่อวันแล้วการตัดอ้อยไฟไหม้สามารถทำได้เร็วกว่ามาก จึงสร้างรายได้ต่อวันได้สูงกว่าเกือบ 2 เท่า

คำถามคือ ทำไมไม่ใช้รถตัดอ้อยซึ่งสามารถทำงานได้เร็วกว่า และตัด

อ้อยสดได้ดี ก็ปรากฏว่าในความเป็นจริงแล้วเกษตรกรมีการใช้บริการรถตัดอ้อยประมาณ 10% เท่านั้น เนื่องจากลักษณะพื้นที่ไม่อำนวยให้มีการใช้รถตัด และพบว่าการใช้รถตัดทำให้เกิดความเสียหายระหว่างเก็บเกี่ยวมากกว่า ปัญหาอีกข้อหนึ่งก็คือ การที่เกษตรกรได้รับโควตาจากโรงงานน้ำตาล ทำให้ต้องรีบเก็บเกี่ยวอ้อยเพื่อส่งโรงงานให้ทันเวลาที่กำหนด ดังนั้นเมื่อหาแรงงานตัดอ้อยสดไม่ได้ ก็จำเป็นต้องเผาไรอ้อย เพื่อให้สามารถตัดได้ทันตามกำหนด หรือแม้กระทั่งเป็นเรื่องที่เสี่ยงต่อความผิดทางกฎหมาย แต่ก็จำเป็นต้องทำ

สรุปแล้วเกษตรกรหลายรายก็ไม่ได้ยินดีที่จะเผาไรอ้อย แต่ด้วยความจำเป็นต่างๆ บังคับให้ต้องทำ ถึงแม้จะมีการออกกฎหมายบังคับ แต่ไม่มีความเข้มงวด หรือแรงจูงใจในเรื่องความแตกต่างของราคาอ้อยสดและอ้อยไฟไหม้ที่เกษตรกรได้รับ

ทีมวิจัยได้เสนอแนะให้คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ได้ทบทวนเรื่องส่วนต่างระหว่างราคาอ้อยสดและอ้อยไฟไหม้ ซึ่งปัจจุบันนี้ต่างกันตันละ 90 บาท หากสามารถทำให้เกิดความแตกต่างกันได้มากกว่านี้ก็น่าจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการตัดอ้อยสดมากขึ้น แต่ที่สำคัญคือ ถ้าสามารถแก้ปัญหาเรื่องแรงงานได้ก็น่าจะเป็นทางออกที่ดี เพราะราคาแรงตัดอ้อยสดถึงแม้ปัจจุบันจะสูงกว่าการตัดอ้อยไฟไหม้เกือบ 2 เท่า แต่ก็ยังไม่จูงใจให้แรงงานเหล่านี้หันมาตัดอ้อยสด เพราะเมื่อคิดเป็นรายได้ต่อวันแล้วก็ยังต่ำกว่าการตัดอ้อยสด

ที่สำคัญคือต้องใช้เวลาและความยากลำบากมากกว่า ซึ่งเรื่องแรงงานนี้ทางออกที่ดีก็น่าจะเป็นเรื่องของการพัฒนาและส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยวอ้อยที่มีประสิทธิภาพและขยายวงการใช้ให้มากขึ้น เพราะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้การใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยวยังมีน้อยมาก แต่เรื่องการนำเครื่องตัดอ้อยมาใช้นั้นคงต้องศึกษาอีกมาก เพราะถึงแม้จะมีเครื่องอยู่แล้วก็ตาม แต่เรื่องการยอมรับของเกษตรกรก็คือเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องพิจารณา